

БРАЈОВОТО ПИСМО ВО СТОМАТОЛОШКИТЕ ОРДИНАЦИИ

БРАЈОВОТО ПИСМО
ВО СТОМАТОЛОШКИТЕ ОРДИНАЦИИ

М-р д-р МАРКО МЛАДЕНОВСКИ спец.

МАРКО МЛАДЕНОВСКИ

БРАЈОВОТО ПИСМО ВО СТОМАТОЛОШКИТЕ ОРДИНАЦИИ

БРАЈОВОТО ПИСМО
ВО СТОМАТОЛОШКИТЕ ОРДИНАЦИИ

Посетата на стоматолог претставува предизвик за пациенти со оштетен вид, што бара ефективна комуникација и стратегии за пристапност. Брајовото писмо нуди ветувачки решенија за премостување на овој јаз, но сепак неговата имплементација во стоматолошките ординации останува недоволно проучена.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
⠁	⠃	⠉	⠙	⠑	⠖	⠗	⠎	⠊	⠕	⠏
l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v
⠇	⠓	⠝	⠔	⠏	⠑	⠗	⠎	⠞	⠥	⠦
w	x	y	z							
⠺	⠭	⠽	⠵							

ЛУЈ БРАЈ И БРАЈОВО ПИСМО

Брајовото писмо е тактилен систем за пишување што го користат лицата со оштетен вид за читање и пишување. Се состои од обрасци на подигнати точки распоредени во 6 ќелии, при што секоја ќелија претставува буква, број или интерпункциски знак. Развиен од Луј Брај во 19 век, овој систем им овозможува на лицата со оштетен вид да читаат преку допир.

ЦЕЛ:

Да се процени свеста на стоматолозите за предизвиците со кои се соочуваат пациентите со оштетен вид, тековните прилагодувања, перцепциите за интеграцијата на Брајовото писмо и стратегиите за имплементација во стоматолошката ординација.

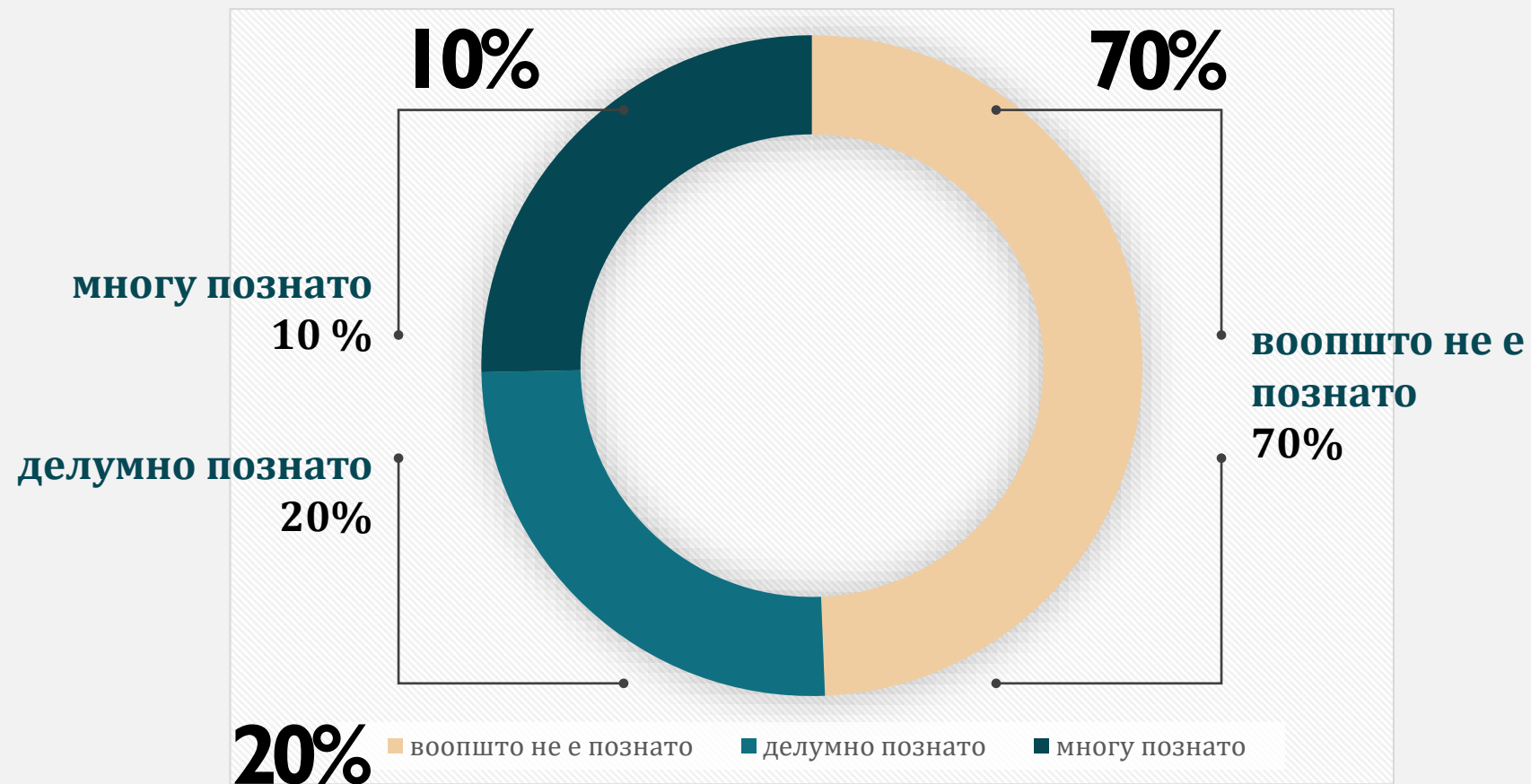
МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД:

Беше дистрибуирана анкета кај 50 стоматолози со прашања со повеќекратен избор и беше дистрибуиран по електронски пат до разновиден примерок од стоматолози, со цел да се увиди нивната запознаеност со предизвиците со кои се среќаваат пациентите со оштетен вид во стоматолошките ординации, согледаните придобивки и предизвиците од интеграцијата на Брајовото писмо и стратегиите за имплементација и подигање на свеста.

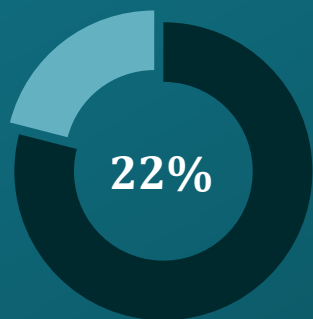
РЕЗУЛТАТИ

Анализата на одговорите откри различни нивоа на запознаеност со предизвиците со кои се соочуваат пациентите со оштетен вид, при што мнозинството ја признаа потребата за подобрена комуникација и пристапност. Додека некои стоматолошки ординации имплементираат пристап за пациенти со оштетен вид, како што се вербална комуникација или материјали со големи печатени букви, интеграцијата на Брајовото писмо беше ограничена. Воочените придобивки од интеграцијата на Брајовото писмо вклучуваат соодветен пристап до информации, додека ограничувањата на просторот и обука на персоналот беа идентификувани како потенцијални бариери.

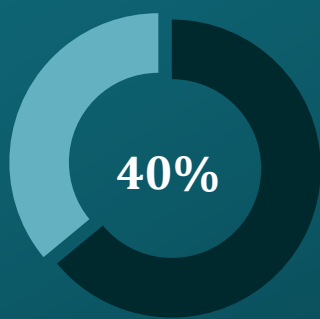
КОЛКУ СТЕ ЗАПОЗНАЕНИ СО ПРЕДИЗВИЦИТЕ СО КОИ СЕ СООЧУВААТ ПАЦИЕНТИТЕ СО ОШТЕТЕН ВИД ПРИ ПОСЕТА НА СТОМАТОЛОГ?

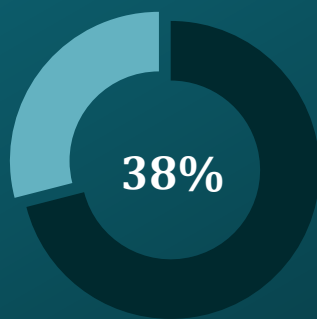
ДАЛИ НЕКОГАШ СТЕ НАИШЛЕ НА ПОТЕШКОТИИ ВО КОМУНИКАЦИЈАТА СО ПАЦИЕНТИ СО ОШТЕТЕН ВИД ВО ВАШАТА СТОМАТОЛОШКА ОРДИНАЦИЈА?

ДА

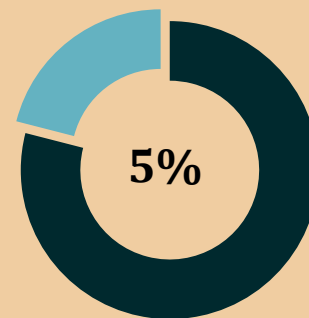

НЕ

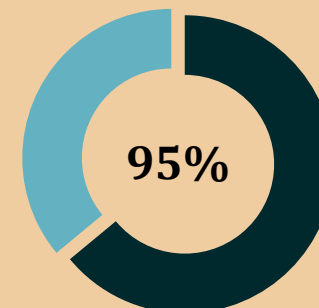

Не сум сигурен/а

ДАЛИ ВО МОМЕНТОТ ИМАТЕ НАПРАВЕНО ОДРЕДЕНИ ПРИЛАГОДУВАЊА ЗА ПАЦИЕНТИ СО ОШТЕТЕН ВИД ВО ВАШАТА СТОМАТОЛОШКА ОРДИНАЦИЈА (на ознаки на Брајово писмо, материјали)?

ДА

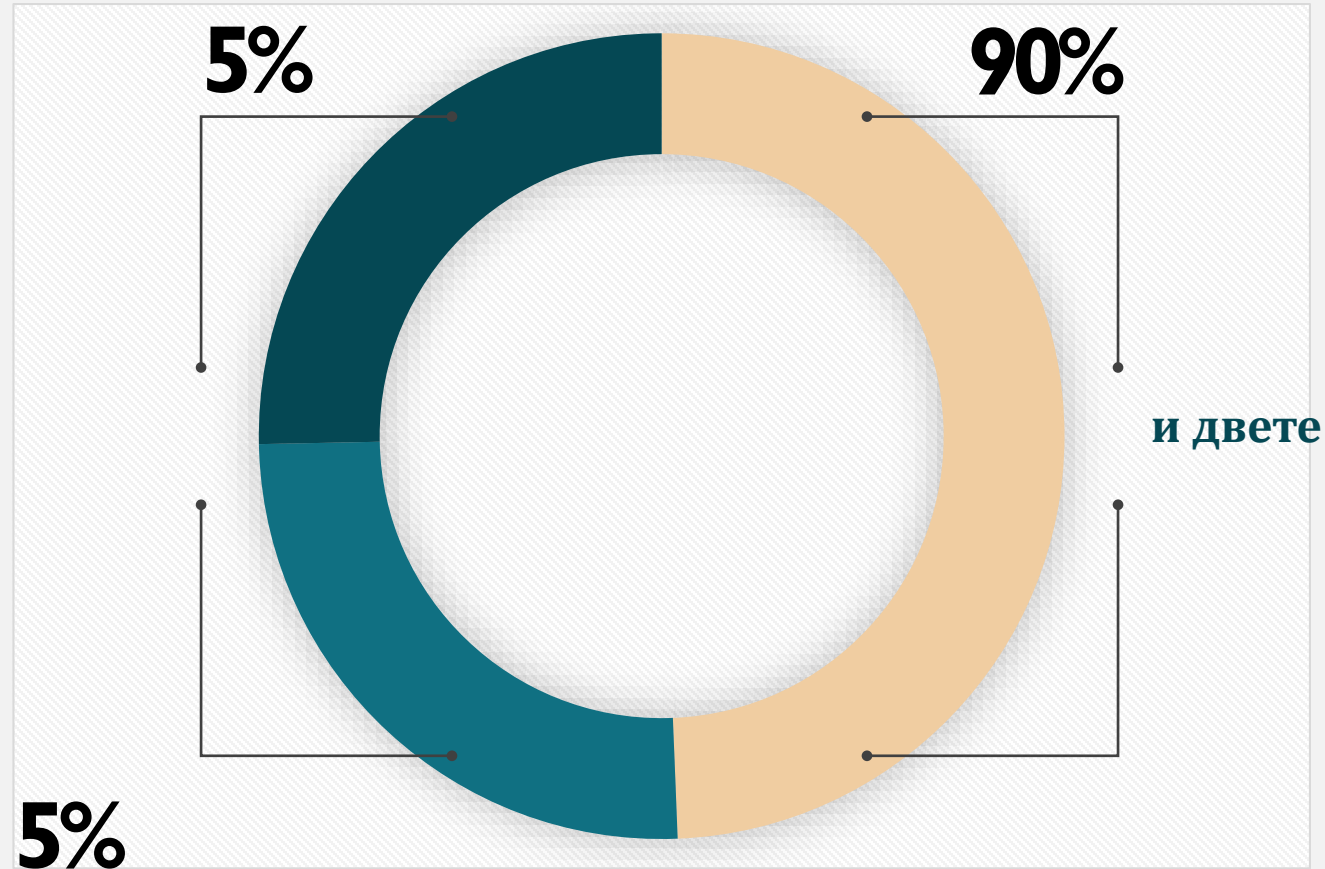

НЕ

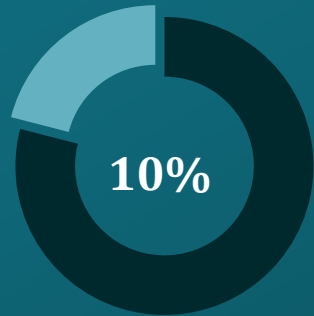
КАКО МИСЛИТЕ ДЕКА ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕТО НА БРАЈОВИ ОЗНАКИ И ОСТАНАТИ ПРИЛАГОДУВАЊА ВО ВАШАТА СТОМАТОЛОШКА ОРДИНАЦИЈА МОЖЕ ДА БИДЕ ОД КОРИСТ ЗА ПАЦИЕНТИ СО ОШТЕТЕН ВИД?

Со подобрување на нивната способност самостојно да се движат низ околината

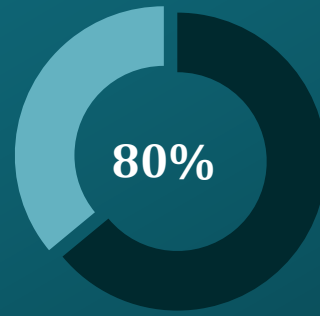
Со обезбедување пристап до основните информации за нивната грижа за оралното здравје

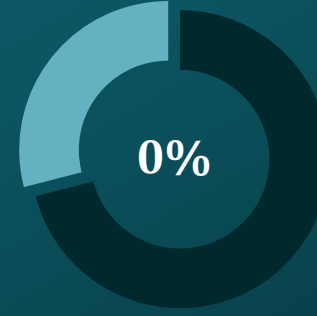
КОИ ПРЕДИЗВИЦИ ГИ ОЧЕКУВАТЕ ПРИ ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕТО НА ОЗНАКИ НА БРАЈОВОТО ПИСМО И ДРУГИ ПРИЛАГОДУВАЊА ВО ВАШАТА СТОМАТОЛОШКА ОРДИНАЦИЈА?

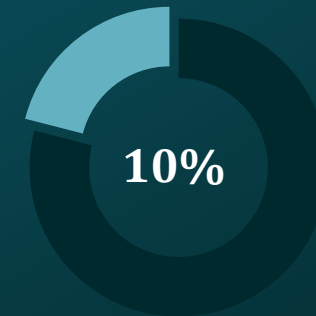
ограничувања на просторот

непознавање на Брајовото писмо

отпор од персоналот или раководството

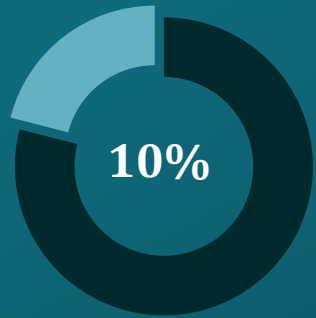

размислувања за трошоците

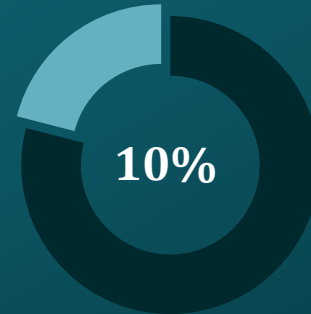
КАКО ЈА ЗАМИСЛУВАТЕ ИНТЕГРАЦИЈАТА НА ОЗНАКИТЕ НА БРАЈОВОТО ПИСМО И ОСТАНАТИТЕ ПРИЛАГОДУВАЊА ШТО ЌЕ ВЛИЈАЕ НА КОМУНИКАЦИЈАТА ПОМЕЃУ СТОМАТОЛОШКИТЕ ПРОФЕСИОНАЛЦИ И ПАЦИЕНТИ СО ОШТЕТЕН ВИД?

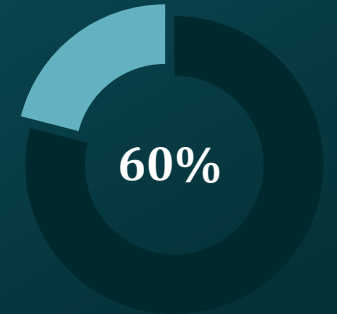
КОИ ЧЕКОРИ МИСЛИТЕ ДЕКА СЕ НЕОПХОДНИ ЗА ЕФЕКТИВНО ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕ НА ОЗНАКИ НА БРАЈОВОТО ПИСМО И ДРУГИ ПРИЛАГОДУВАЊА ВО ВАШАТА СТОМАТОЛОШКА ОРДИНАЦИЈА?

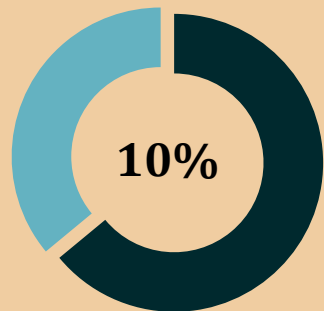
проценка на потребите на пациентите со оштетен вид

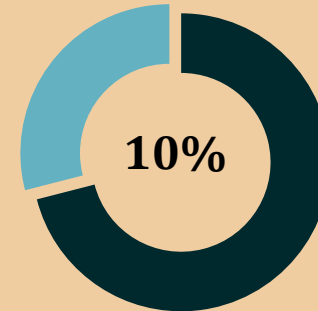
идентификување на области каде што ознаките Брајовото писмо и останатите прилагодувања би биле најкорисни

се наведено

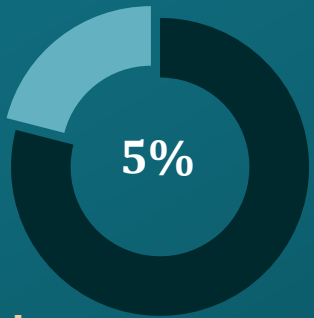

соработка со организации кои служат на заедницата со оштетен вид

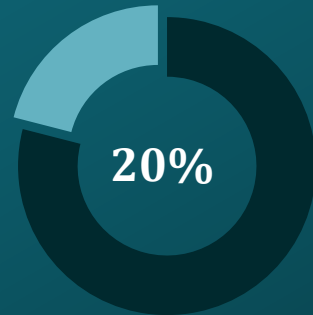

обезбедување обука на персоналот за ефективни комуникациски стратегии

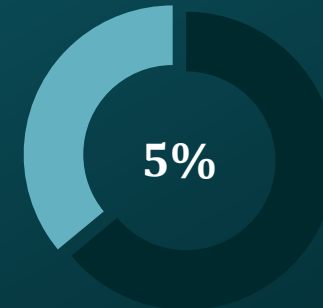
КАКО ПЛАНИРАТЕ ДА ЈА ПОДИГНЕТЕ СВЕСТА ЗА ВАЖНОСТА СТОМАТОЛОШКИТЕ ОРДИНАЦИИ ДА БИДАТ ПРИЛАГОДЕНИ НА ПОТРЕБИТЕ НА ЛИЦАТА СО ОШТЕТЕН ВИД, КАЈ ВАШИОТ ПЕРСОНАЛ И КАЈ ПАЦИЕНТИТЕ?

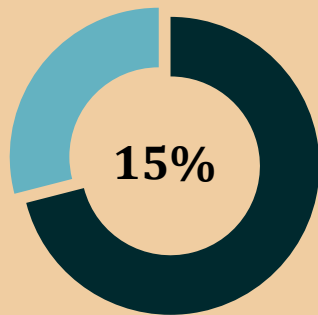
социјални медиуми и промоција на веб-страници

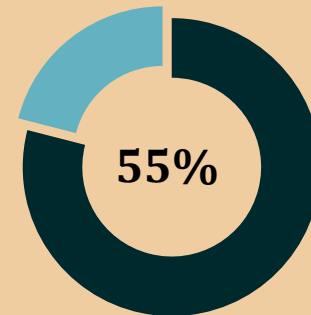
достапност до локалните училишта и организации кои служат на заедницата со оштетен вид

едукативни материјали и ресурси

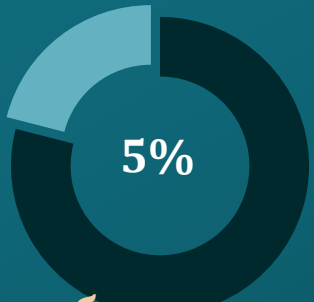

сесии за обука на персоналот

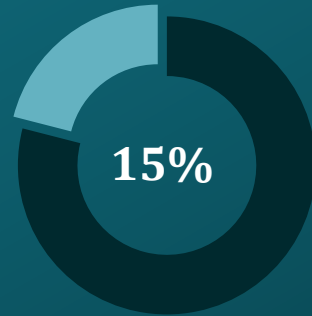

се наведено

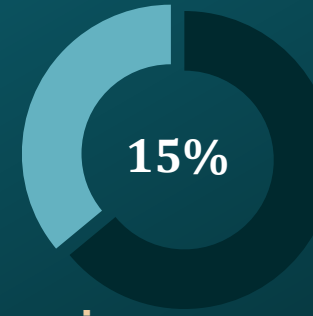
КАКО ГО ЗАМИСЛУВАТЕ ЦЕЛОКУПНОТО ВЛИЈАНИЕ ОД НАПРАВЕНИТЕ ПРИЛАГОДУВАЊА ЗА ЛИЦАТА СО ОШТЕТЕН ВИД ВРЗ СТОМАТОЛОШКИТЕ ИСКУСТВА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ОШТЕТЕН ВИД?

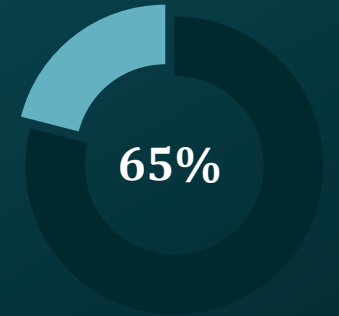
подобрување на пристапноста и инклузивноста

подобрување на задоволството и зајакнувањето на пациентите

зајакнување на комуникацијата и разбирањето

се наведено

ВАЖНОСТА ОД КОРИСТЕЊЕ НА БРАЈОВО ПИСМО

ПРИСТАПНОСТ

Инсталирање на брајови знаци на вратите, тоалетите и клучните места како што се рецепцијата, чекалните и просториите за третмани. Ова им помага на пациентите со оштетен вид самостојно да се движат низ просторијата.

НЕЗАВИСНОСТ

Со користење на Брајово писмо, лицата со оштетен вид можат самостојно да се движат во нивните средини, зголемувајќи ја нивната самодоверба и независност.

Спроведувањето на Брајовото писмо на јавни простори, како што се стоматолошки ординации, промовира инклузивност и гарантира дека лицата со оштетен вид имаат еднаков пристап до услуги и информации.

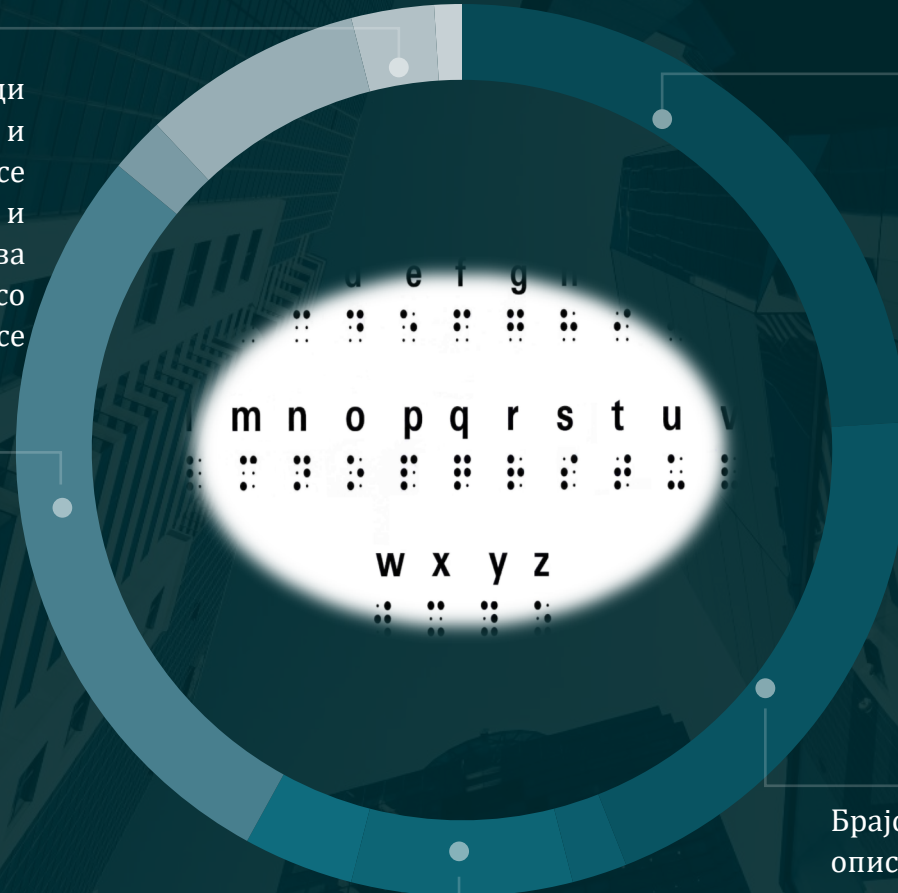
ИНКЛУЗИВНОСТ

КОМУНИКАЦИЈА

Овозможува ефективна комуникација и интеракција со светот, овозможувајќи им на поединците со оштетен вид целосно да учествуваат во општеството.

ОБРАЗОВАНИЕ

Брајовото писмо е од клучно значење за описменување и образование, овозможувајќи им на децата со оштетен вид да научат да читаат и пишуваат, исто како и нивните врсници со вид.

ПРЕПОРАКИ за стоматолошка ординација за лица со оштетен вид

БРАЈОВО ПИСМО

Инсталирање на брајови знаци на вратите, тоалетите и клучните места како што се рецепцијата, чекалните и просториите за третмани. Ова им помага на пациентите со оштетен вид самостојно да се движат низ просторијата.

АУДИО ЗНАЦИ

Користење на звучни сигнали или соопштенија за да означите кога е време за преглед на пациентот или кога се движите низ различни делови на канцеларијата.

ДОСТАПНИ ИНФОРМАЦИИ

Обезбедување информативни материјали, формулари за согласност и образовни ресурси во достапни формати како што се големи букви, Брајово писмо или аудио снимки.

ТАКТИЛНИ ПАТЕКИ

Поставени тактилни патеки на подот користејќи текстурирани материјали за водење на пациентите од една област во друга. Овие патеки треба да водат од влезот до рецепцијата, просторот за чекање, тоалетите и просториите за лекување.

ОСВЕТЛУВАЊЕ И КОНТРАСТ

Обезбедување добро осветлување и користете бои со висок контраст за сидови, подови и мебел за да им помогнете на пациентите со слаб вид.

ЈАСЕН И КОНЗИСТЕНТЕН РАСПОРЕД

Распоредот на ординацијата да биде јасен и без пречки. Чувајте го мебелот и опремата на постојани локации за да спречите опасност од сопнување и конфузија.

ОБУКА НА ПЕРСОНАЛОТ

Обука на персоналот како ефикасно да им помогне на пациентите со оштетен вид. Ова вклучува водење на пациентите, обезбедување јасни вербални упатства и свесност за тоа како да комуницираат со почит и помош.

за да се обезбеди: БЕЗБЕДНА, УДОБНА И ИНКЛУЗИВНА СРЕДИНА!

ЗАКЛУЧОЦИ:

Студијата ја нагласува важноста на интеграцијата на Брајовото писмо во стоматолошките ординации за подобрување на искуството за орална здравствена заштита на пациенти со оштетен вид. И покрај предизвиците, испитаниците го препознаа значењето на Брајовото писмо во поттикнувањето на инклузивноста. Препораките за ефективно спроведување вклучуваат проценка на потребите, соработка со релевантни организации, обука на персоналот и подигање на свеста и надминување на бариерите.

THE TEAM

**Александра
Јаковчевска**

М-р, специјален
едукатор и рехабилитатор

**МАРКО
МЛАДЕНОВСКИ**

М-р, специјалист
по орална медицина

Михајло Петровски

Доц. Д-р, специјалист
по пародонтологија

Тања Стефаноска

специјалист
по детска и превентивна
стоматологија

**Верица Тонева
Стојменова**

Асс. Д-р, специјалист
по ендодонција и
реставративна
стоматологија

**Климентина
Ѓоршовска**

специјален
едукатор и рехабилитатор

Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Северна Македонија

Државно училиште за рехабилитација на деца и младинци со оштетен вид “Димитар Влахов” – Скопје, Република Северна Македонија

ЈЗУ “Здравствен дом – Скопје, Поликлиника Идадија” – Скопје, Република Северна Македонија

ВИ БЛАГОДАРАМ

 МАРКО МЛАДЕНОВСКИ

 marko.mladenovski@ugd.edu.mk